Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi sekä laiksi sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamisesta, HE 175/2022 vp

Työ- ja elinkeinoministeriön valiokunnalle antama vastine.

Vates-säätiö kiittää työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaa mahdollisuudesta lausua TEM:n vastineesta Hallituksen esitykseen.

7 Luku 2 § Palkkatuki ammatillisen osaamisen parantamiseen

Vates-säätiö otti kantaa esityksen 7 luvun 2 §:n kohtaan palkkatuen myöntämisestä ammatillisen osaamisen parantamiseen ja tältä osin ikärajakysymykseen oppivelvollisuusiän laajentamisen perusteella.

Vastineessaan työ- ja elinkeinoministeriö viittaa asiaan työttömyysvakuutusmaksun osalta: *”Työttömyysvakuutusmaksun maksuvelvollisuus koskee 18 vuotta täyttäneitä ja alle 65-vuotiaita palkansaajia. Palkkatukeen ehdotetuilla säännöksillä ei rajata 65 vuotta täyttäneitä, eikä 15-17 –vuotiaita henkilöitä palkkatuen ulkopuolelle, joten ehdotettu muutos säännökseen johtaisi välillisesti palkkatuen rajaamiseen 18-65 –vuotiaisiin henkilöihin. Vaikka edellä mainitun ikäryhmän ulkopuolella olevien henkilöiden osalta palkkatuella työllistyminen on hyvin vähäistä ja ehdotettu rajaus olisi yhdenmukainen muutosturvakoulutuksen hankinnassa huomioitavan palkan käsitteen kanssa, työ- ja elinkeinoministeriö katsoo tarkoituksenmukaiseksi säilyttää hallituksen esityksessä ehdotetun määritelmän.”*

Vates-säätiö toteaa, että em. ministeriön vastine tältä osin tyydyttää säätiötä.

7 Luku 7 § Palkkatuki alentuneesti työkykyisen palkkaamiseen

Kuten monet lausunnonantajat ja kuulemistahot ovat todenneet, työkykyisen henkilön palkkaamisessa tuen määrän korottaminen nykyisestä 50 %:sta 70 %:iin on erittäin kannatettavaa.

Vates-säätiö on aiemmissa lausumissaan esittänyt, että palkan sivukulujen osalta alentuneesti työkykyisen palkkatukeen kohdennetaan sama palkkakustannusten kerroinkorotus kuin esityksen 7 luvun 8 §:n mukaisessa 100 %:n palkkatuessa. Kun valtiontukien yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen tarkoittamien alentuneesti työkykyisten tai epäedullisessa asemassa olevien työntekijöiden työllistämiseksi myönnettävän palkkatuen sivukulut olisivat työnantajalle korvattavia kustannuksia korotuskertoimen mukaisesti, olisi se myös kannuste työnantajille palkata alentuneesti työkykyisiä henkilöitä. Etenkin, kun esityksen nimenomaisena tavoitteena on lisätä palkkatuen käyttöä erityisesti yrityksissä.

Vastineessaan työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että jos sivukulukerroin sisältyisi palkkatukeen, voisi sen käyttäminen johtaa joissakin tilanteissa ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisen enimmäistuki-intensiteetin ylittymiseen.

Vates-säätiön mielestä tämä on hypoteettista, kun otetaan huomioon mahdollinen palkkatuella työllistettävien henkilöiden määrä. On kuitenkin erinomaista, että alentuneesti työkykyisten henkilöiden palkkaamista tuettaisiin jatkossa paremmin kuin ennen.

7 Luku 8 § 100 %:n palkkatuki

Vastineessaan työ- ja elinkeinoministeriö avaa kauppavaikutusten arviointia ja EU-komisison ratkaisukäytäntöjä erittäin perusteellisesti. Tästä selvityksestä saa hyvän käsityksen siitä, mitä kauppavaikutusten arviointi tässä kokonaisuudessa tarkoittaa.

Vates-säätiö kiittää työ- ja elinkeinoministeriötä asian selvittämisen perusteellisuudesta.

Vastineessaan työ- ja elinkeinoministeriö ehdottaa, että soveltamiskäytäntöä seurattaisiin seuraavien kahden vuoden ajan. Tämän jälkeen työ- ja elinkeinoministeriö arvioisi uudestaan, olisiko kauppavaikutuksen arvioinnin soveltamisessa noudatettavista kriteereistä tarvetta säätää säännöksillä soveltamiskäytännön yhdenmukaistamiseksi.

Vates-säätiö toivoo, että soveltamiskäytännön seuraamista pidennetään kolmeen vuoteen. Asia liittyy tiiviisti niin TE-palvelujen siirtoon kunnille, käynnissä oleviin kuntakokeiluihin kuin valtionyhtiö Työkanava Oy:n toimintaan, jolloin kolmen vuoden seuraamisaika ulottuisi näiden isojen muutosten yli ja antaisi todemman kuvan käytännöistä.

Helsingissä 29. päivänä marraskuuta 2022

Jaana Pakarinen
Toimitusjohtaja
Vates-säätiö sr